

MYŠLENKOVÁ MAPA

Využití metody

- Evokace:** Sepsání pojmů/hesel, která žák s tématem spojuje, a jejich propojení do alespoň částečného systému
- Reflexe:** Návrat k evokační myšlenkové mapě, její doplnění, přeformulování některých pojmů, přeskupení... (jinou barvou – ať je ten posun k přesnějším, větším a lépe provázaným znalostem dobře patrný)

Popis metody

Tvorba myšlenkové mapy je snadná záležitost. Stačí k tomu papír a tužka. Je také možné použít počítačový program pro tvorbu těchto map. A také se nabízí možnost tvořit tuto mapu přímo ve výuce, např. na interaktivní tabuli. Můžeme tak dát prostor tvůrčímu potenciálu žáků a můžeme tak evokovat další diskuze a prohlubování učiva.

Myšlenkovou mapu můžeme ve výuce použít třemi způsoby:

- 1/ jako samostatnou práci – žáci tvoří mapu sami, individuálně
- 2/ jako skupinovou práci žáků – mapy tvoří žáci ve skupinách
- 2/ jako společné dílo – tvoříme mapu společně: učitel a žáci.

V prvním a druhém případě skutečně stačí systém tužka – papír, a můžeme mapu použít například jako zápis struktury nějakého tématu, koncept článku, referátu nebo eseje, také se hodí jako forma plánu projektu, forma obsahu odborného článku, atp.

Ve třetím případě – při společné tvorbě nastupuje myšlenková mapa jako doplněk k jiným aktivním metodám, jako je diskuse, brainstorming a další. Je ideální, když učitel nebo pověřený žák zaznamenává do myšlenkové mapy na tabuli všechny nápady nebo názory. Třída tak má neustále před očima jasný a přehledný obraz svých myšlenek a nápadů a také má přehled, kudy se tyto diskuse a myšlenky ubírají. Často pak tato skutečnost ovlivňuje i diskusi, a protože se jednotlivci orientují lépe ve struktuře svých myšlenek, dovedou potom i lépe argumentovat a obhajovat svoje názory a myšlenky. Celý proces je dynamičtější a systematičtější.

Další možností je i zdánlivě pasivní výklad učitele, který se ovšem výrazně mění v okamžiku, kdy se učitel rozhodne zaznamenávat svůj výklad v podobě myšlenkové mapy. Zde je dobré vtáhnout žáky do spolutvorby zápisu - a výsledná myšlenková mapa potom může být konečnou formou zápisu do sešitu.

Je velmi vhodné neomezit se jen na „holou“ mapu, tedy pouze na strukturu s popisem, ale vkládat i obrázky, mapy a grafy pro vyšší názornost.

Pokud se podaří touto metodou zaujmout, otevírá se cesta pro aktivitu žáků a pro jejich tvůrčí potenciál. Myšlenková mapa může sloužit i jako cesta k prohlubování učiva a k diferenciaci podle zájmu nebo nadání. Někteří žáci se omezí na hlavní větve a několik odvětví postihující základní informace o tématu, jiní jdou dále do hloubky a v některé oblasti jsou schopni rozvést myšlenkovou mapu do velkých podrobností.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- ❖ X Mind
- ❖ VYM
- ❖ Mindomo

<http://www.abclinuxu.cz/clanky/xmind-zmapujte-si-svou-mysl>

<http://www.insilmaril.de/vym/>

<http://www.mindomo.com>